



KLASY 1-3



MATERIAŁ WPROWADZAJĄCY DLA NAUCZYCIELA

DOBRY SMAK ZACZYNA SIĘ W POLSCE

Nie marnuję, wybieram odpowiedzialnie.

DOBRY SMAK ZACZYNA SIĘ W POLSCE

dr Zuzanna Jastrzębska-Krajewska (Pani Zuzia)

Temat marnowania żywności bardzo łatwo zamknąć w jednym zdaniu: jedzenia nie wolno wyrzucać. Tylko że samo poznanie tej zasady nie wystarcza, żeby zmieniło się działanie. W Polsce marnuje się około 4,8 mln ton żywności rocznie, a około 60% tych strat powstaje w gospodarstwach domowych. To mniej więcej sześć z dziesięciu kilogramów marnowanej żywności. Badanie Norstat Polska przeprowadzone w sierpniu 2026 roku pokazuje dodatkowo, że u 45% badanych zakupiona żywność psuje się co najmniej raz w miesiącu, a 47% co najmniej raz w miesiącu wyrzuca resztki posiłków. Najczęściej wyrzucane są owoce, warzywa i pieczywo, czyli produkty bardzo dobrze znane dzieciom z domu, sklepu, szkolnej stołówki i śniadaniówki. Jednocześnie tylko 57% badanych uważa, że wie, jak ograniczać marnowanie żywności w domu. To pokazuje coś bardzo ważnego: wiedza jest potrzebna, ale sama wiedza nie zawsze zmienia codzienne decyzje.

Dlatego w tych materiałach nie uczymy dzieci wyłącznie zasady nie marnuj. Tworzymy sytuacje, w których dziecko sprawdza, porównuje, liczy, przewiduje, wybiera, uzasadnia i działa. Zastanawia się, skąd pochodzi jedzenie i jaka droga stoi za polskim jabłkiem, mlekiem czy pieczywem. Sprawdza, co już mamy, zanim zaplanuje zakup. Szacuje porcję i odkrywa, że niemarnowanie nie oznacza obowiązku zjedzenia wszystkiego z talerza. Uczy się korzystać z informacji na opakowaniu, zastanawia się nad przechowywaniem, szuka sposobu wykorzystania nadmiaru, rozróżnia produkt o nietypowym wyglądzie od produktu, który może być niebezpieczny, i poznaje dalszą drogę opakowania. Odpowiedzialny wybór zaczyna się wcześniej niż przy koszu. Nie budujemy też prostego podziału polskie dobre, zagraniczne złe. Pochodzenie produktu jest jedną z informacji, którą dziecko może zauważyć i brać pod uwagę przy wyborze.

Materiały zostały zaprojektowane w logice nowej podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej: jako edukacja zintegrowana, oparta na doświadczeniu, rozwiązywaniu problemów, myśleniu krytycznym i kreatywnym, współpracy oraz sprawczości ucznia. Od 1 września 2026 roku nowa podstawa obowiązuje w klasie I. Wprost pojawiają się w niej między innymi niemarnowanie żywności, oszczędzanie wody i energii, rozumienie, skąd pochodzą żywność i inne dobra konsumpcyjne, tworzenie listy zakupów, odróżnianie potrzeb od zachcianek oraz podejmowanie prostych decyzji zakupowych. Dlatego nauczyciel klasy I, pracując z tym pakietem, nie realizuje dodatkowego projektu obok podstawy. Realizuje podstawę programową poprzez rzeczywiste sytuacje i działanie ucznia. W klasach II–III w roku szkolnym 2026/2027 nadal obowiązuje dotychczasowa podstawa programowa, a materiały realizują jej wymagania z edukacji polonistycznej, matematycznej, społecznej, przyrodniczej i technicznej, jednocześnie przygotowując dzieci do sposobu pracy wpisanego w reformę.

Pakiet tworzy jedną spójną ścieżkę: słuchowisko uruchamia pytanie, scenariusz prowadzi do problemu i doświadczenia, zadania wymagają działania dziecka, a refleksja pomaga nazwać to, co zostało odkryte. Nie trzeba realizować wszystkich aktywności podczas jednej lekcji ani wykonywać ich w identyczny sposób z każdą grupą. Cel jest zamierzony, ale droga dziecka do rozwiązania nie musi być jednakowa. Najważniejsze pytanie dla nauczyciela nie brzmi więc: ile treści zdążyłam omówić, lecz: co uczeń miał okazję naprawdę sprawdzić, zrozumieć i zrobić z tą wiedzą?

Źródła danych: projekt PROM, IOŚ-PIB; badanie Norstat Polska, sierpień 2026, CAWI, reprezentatywna próba N=1079 osób w wieku 18+.

PATRNERZY KAMPANII



Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Patronat honorowy
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefana Krajewskiego



Ministerstwo
Klimatu i Środowiska



IJHARS



WOJEWODA MAZOWIECKI
Mariusz Frankowski



IOŚ-PIB
Instytut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy



Politechnika Warszawska



Instytut Nauk
o Żywieniu Człowieka

Banki Żywności



POLSKA IZBA
PRODUKTU
REGIONALNEGO
I LOKALNEGO

norstat



PANEL

